

Alvesta
kommun

Alvesta kommun

Program för civil beredskap

PROGRAM

Beslutat av: Kommunfullmäktige §113/2024
Beslutsdatum: 2024-11-19
Gäller från och med: Från beslutsdatum
Giltighetstid: Fyra år från beslutsdatum
Dokumentet gäller för: Nämnder och styrelser
Ansvarig för uppföljning: Kommunledningsförvaltningen
Diarienummer: KS-2024-00438

Alvesta
kommun

Innehållsförteckning

Inledning	2
Syfte	3
Övergripande mål och inriktning	4
Planera kommunens verksamhet under höjd beredskap.....	4
Styrning av arbetet med krisberedskap	5
Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA).....	6
Processen	7
Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar	7
Planering avseende beredskap inom olika områden	9

Inledning

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och förberedelser. Den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp, är dimensionerande för den civila beredskapen och mandatperiodens målsättande ambitionsnivå.

I propositionen 2020/21:30 Totalförsvaret 2021–2025 gör regeringen bedömningen att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Regeringen utesluter inte heller att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret bör, enligt propositionen, vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.

Enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommunen kunna genomföra prioriterad verksamhet även vid störningar, allvarliga händelser och extraordinära händelser och höjd beredskap. För att kunna göra detta behöver Alvesta kommun en god och väl avvägd beredskap. I två överenskommelser mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR), *Överenskommelse om kommuners krisberedskap* och i *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* finns grundläggande prioriteringar för kommuners åtaganden för att höja beredskapen. Detta program bygger på dessa prioriteringar.

I allt arbete med civil beredskap gäller de tre principerna; ansvar, likhet och närhet.

- Ansvarsprincipen – att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid störningar i samhället. Aktörer har ett ansvar att agera även i osäkra lägen. Den utökade ansvarsprincipen innebär att aktörerna ska stödja och samverka med varandra.
- Närhetsprincipen – att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.

- Likhetsprincipen – att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver. Verksamheten under samhällsstörningar ska fungera som vid normala förhållanden, så långt det är möjligt.

För att fullgöra kommunens åtaganden enligt LEH och annan lagstiftning måste kommunen kontinuerligt bedriva ett grundläggande arbete med krisberedskap. Den förmåga som byggs upp för att hantera extraordinära händelser ska även vara användbar och kunna nyttjas vid händelser som inte är att betrakta som extraordinära. Alvestas kommuns krisberedskap i fred ska utgöra den plattform som kommunens civilförsvarsförmåga ska bygga på kopplat till återuppbyggnaden av det civila försvaret.

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, civilsamhället och enskilda individer vidtar för att förbereda Sverige för krig. Det civila försvaret ska även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid. Det kan handla om effekter av klimatförändringar såsom skogsbränder och översvämningar. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap och ytterst krig utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målen för Sveriges civila försvar.

Att värna civilbefolkningen innebär att skydda befolkningen och rädda nödlidande. I bred bemärkelse innefattar förmågan att värna civilbefolkningen verksamheter och resurser som syftar till att förhindra eller i möjligaste mån reducera sannolikheten för att människor dör, skadas eller lider i en krigs- eller krigsliknande situation.

Syfte

Program för krisberedskap och civilt försvar syftar till att:

- Skapa en övergripande strategisk inriktning för arbetet med civil beredskap.
- Lägga grunden för åtgärder som värnar civilbefolkningen i Alvestas kommun.
- Omställning från några dygn till minst tre månaders uthållighet.

Alvesta kommun under mandatperioden påbörja arbetet med att ställa om från att klara av en kris under några dygn till att under minst tre månader hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde. Kriget eller krisen kan innebära allvarliga störningar i samhällets funktionalitet.

Övergripande mål och inriktning

Alvestas kommuns övergripande mål och inriktning för arbetet med civil beredskap under mandatperioden är att:

- arbeta med att reducera och åtgärda de brister som har identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys, RSA.
- arbeta med kontinuitetsplanering och åtgärda och utöka verksamheternas robusthet och uthållighet till att omfatta även höjd beredskap.

Planera kommunens verksamhet under höjd beredskap.

Kommunen avser att under mandatperioden:

- Genomföra mer robusta upphandlingar och avtal syftande till medvetna beslut och val angående kontinuitet i avtalad verksamhet även under extraordinära händelser och höjd beredskap.
- Anskaffa reservkraft.
- Anskaffa nödvändiga förnödenheter och medicin för utökad uthållighet och kontinuitet.
- Vidareutveckla kommunens trygghetspunkter tillsammans med frivilligorganisationer, lokala näringslivet och vårdcentraler.
- Utveckla nödvattenförsörjning omfattande leverans till kommunen samt intern distribution till samhällsviktig verksamhet.
- Utveckla reservvärme i prioriterade fastigheter.
- Planera och förbättra alternativa ledningsplatser under höjd beredskap.
- Arbeta med förbättringar av såväl säkerhetsskydd som informationssäkerheten.
- Planera för brådskande begravningar samt under höjd beredskap på ett värdigt sätt kunna hantera ett större antal avlidna än normalt.

- Planera för evakuering av sårbara samhällsgrupper.
- Öka förmågan att fysiskt skydda civilbefolkning under väpnat angrepp genom att säkerställa skyddsrum och skyddade utrymmens lokalisering, kapacitet och användbarhet.
- Öka förmågan att kunna inrikta och samordna aktörer inom kommunens geografiska ansvarsområde. Förmågan inkluderar extraordinära händelser, vårdlandsstöd och höjd beredskap.
- Öka förmågan att under höjd beredskap bedriva kris- eller krigskommunikation till allmänheten samt bidra till att upprätthålla förtroende och försvarsvilja.
- Öka kommuninvånarnas medvetenhet om det egna ansvaret för hemberedskap.
- Genomföra förtroendeskapande beredskapsverksamhet riktad till allmänheten, lokala näringslivet, ideella och frivilligorganisationer. Genomföra krishanteringsforum regelbundet inklusive workshops och diskussioner med lokala aktörer kring kritiska beroenden.

Styrning av arbetet med krisberedskap

Alvestas kommuns krisberedskapsarbete styrs, utöver denna plan, av ett antal övergripande dokument. Dokument ska utformas för att möta krav och förväntningar som återfinns i lagstiftning och överenskommelsen om kommuners krisberedskap, med Alvestas kommuns förutsättningar i fokus:

- Reglemente för krisledningsnämnden
- Risk- och sårbarhetsanalys (RSA)
- Plan för hantering av extraordinär händelse
- Utbildnings- och övningsplan
- Kontinuitetsplaner

Reglemente för krisledningsnämnden reglerar kommunens krisledningsnämnds arbete.

Risk och sårbarhetsanalys (RSA) identifierar och prioriterar kommunens verksamheter, sårbarheter och förmågebrister i relation till olika scenarier. Vidare innehåller den förslag på åtgärder för att reducera sårbarheterna och för att höja kommunens förmåga att hantera oönskade händelser vilket kommer att vara vägledande för kommunens framtida krisberedskapsarbete. RSA:n ska lämnas in till länsstyrelsen den 31 oktober vid varje mandatperiods början. Uppföljning sker varje år den 15 februari.

Anvisning för hantering av extraordinära händelser omfattar organisation och tillvägagångssätt för kommunens krisledningsförmåga på operativ nivå med respektive förvaltnings krisledningsgrupp. Den ska fastställas av kommunchef senast den 31 december under varje mandatperiods första år och benämns som "Plan för hantering av extraordinär händelse". Kommuner och regioner skall vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser."

Utbildnings- och övningsplan ska innehålla aktiviteter för att höja kommunens krisberedskapsförmåga. Den ska beslutas av kommunchef senast den 31 december.

Kontinuitetsplaner är planer för att kunna hantera avbrott och samhällsstörningar utan alltför stor påverkan på ordinarie verksamhet och drift men även för att kunna återgå från störning till normal drift. Kontinuitetsplanerna ska tas fram av och ansvaras för vid respektive förvaltning. Förvaltningarnas kontinuitetsplaner ska sedan analyseras för att även kunna vidta kommunövergripande åtgärder.

Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)

RSA-arbetet genomförs vart fjärde år och uppdateras eller korrigeras vid behov som föranleds av större förändringar i en verksamhet eller att en verksamhet upphör eller tillkommer under perioden. Kommunens RSA ska omfatta extraordinära händelser såväl som höjd beredskap. Analysen ska samordnas med andra processer som exempelvis säkerhetsskyddsanalys. Kommunstyrelsen ska säkerställa att det finns en central krisledningsorganisation som leds och samordnas av kommunchefen. I detta ingår att ansvara för att krisledningsorganisationen har resurser att bedriva krishantering. Kommunchefen ansvarar för lägesanalyser och ärendeberedning till krisledningsnämnden när den är aktiverad samt för att återrapportera krisledningsnämndens beslut till övriga

personer i den centrala organisationen. Uppföljning i slutet av mandatperioden ska en revision ske av RSA och rapporteras till kommunstyrelsen. RSA följs upp och revideras varje mandatperiod, utifrån kommunens resultat inom krisberedskapsområdet, samt de brister som identifierats i kommunens RSA.

Processen

Kommunen samverkar med övriga kommuner i länet i processen med RSA. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska delta i RSA-processen. Kommunens RSA tas fram genom workshops med förvaltningarna under kommunledningsförvaltningens ledning, där samhällsviktig verksamhet inledningsvis identifieras med en gradering utifrån hur länge verksamheten kan vara ur funktion utan betydande inverkan på kategorierna liv och hälsa, samhällets funktionalitet, grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati, samt skador på egendom/miljö. Därefter listas de samhällsviktiga verksamheternas beroenden till olika resurser, fortsättningsvis benämnda kritiska beroenden, såsom vatten, elektricitet, framkomlighet. Slutligen ställs tillgången till dessa kritiska beroenden mot olika scenarier där de kritiska beroendena kommer att påverkas.

Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar

Kommunen ingår i olika nätverk, exempelvis Krissamverkan Kronoberg. Genom dessa samarbetsytor samverkar kommunen med de viktigaste aktörerna i syfte att uppnå samordning. Det geografiska områdesansvaret innebär att kommunen, under en samhällsstörning, ska verka för att samordning sker av de åtgärder som vidtas av olika aktörer för att hantera samhällsstörningen. Detta ska göras genom en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) som kommunstyrelsen ansvarar för att kommunchefen kan aktivera i de fall denne bedömer att en samhällsstörning har en sådan omfattning eller karaktär att ytterligare samordning mellan verksamheter krävs. En ISF ska samordna de olika åtgärder som samtliga inblandade aktörer behöver vidta. ISF ska inte ta över ansvar från annan aktör utan ska enbart ha i uppgift att underlätta samordning i hanteringen av aktuell samhällsstörning. ISF utformas utifrån aktuell situations uppfattade behov. ISF består av hela eller delar av krisledningsstabens personal. Vid samhällsstörningar med stor påverkan på det som ska skyddas inom kommunens geografiska område kan även en särskild stödfunktion till ISF och kommunchefen behöva skapas. Inriktnings- och samordningsfunktionen ska bestå av redan utsedd personal (ur krisledningsstaben) syftande till en snabb igångsättning av funktionen.

Kommunen ska under mandatperioden inom sitt geografiska områdesansvar:

- Utveckla sitt krishanteringsforum till att omfatta flera aktörer inom kommunen.
- Utveckla diskussionsgrupper/workshops mellan kommunen, näringslivet samt ideella och frivilligorganisationer för att förenkla samordningen av aktörer vid en extraordinär händelse eller höjd beredskap.
- Under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse och ha förmåga att kunna presentera samlad lägesbild och inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå.
- Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Tillse att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Säkerställa att Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning.

Planering avseende beredskap inom olika områden

Nedanstående tabell innehåller en preliminär plan för när arbetet med olika fokusområden bör påbörjas under perioden. Utvecklingen inom området civil beredskap väntas gå fort därför är planen inte bindande och syftar till att ge en överblick för krisberedskapsarbetet under mandatperioden. Ansvaret för respektive fokusområde ligger på berörd verksamhet.

Planering	År	Kommentar
Utarbeta kontinuitetsplaner	2024	Planerna är grunden för resursförstärkning.
Genomföra robusta upphandlingar och avtal syftande till medvetna val angående kontinuitet även under extraordinära händelser och höjd beredskap.	2024-2026	Ska vara ett gemensamt synsätt som hela kommunens använder vid avtal.
Anskaffa (mobil) reservkraft	2024-2026	Synergieffekter bör finnas med för att kunna användas till flera objekt och verksamheter.
Anskaffa nödvändiga förnödenheter och medicin för utökad uthållighet och kontinuitet.	2024-2026	Ska utgå från behoven i nämndernas kontinuitetsplaner.
Vidareutveckla kommunens trygghetspunkter tillsammans med frivilligorganisationer och det civila samhället.	2025-2026	Utveckling bör ske över tiden efter utvärdering från övningar, incidenter eller tillförda förmågor. Planeringen omfattar även mottagande av ett omfattande antal evakuerande personer.

Revidera nödvattenförsörjning och nödvattenplan. Införa reservvattenplaner och utveckla reservvärme.	2024- 2027	Bör färdigställas genom prioriteringar utifrån kontinuitetsplanerna och balanseras med hemberedskap, vattenleverans till kommunen, vattendunkar och organiserat personellt stöd.
Planera och förbättra alternativa ledningsplatser under höjd beredskap.	2024- 2026	Utveckling bör ske över tiden efter utvärdering från övningar, incidenter eller tillförda förmågor.
Arbeta med förbättringar av såväl säkerhetsskydd samt informationssäkerheten. Utveckla förmågan till signalskydd.	2024- 2026	Utveckling bör ske över tiden efter utvärdering från övningar, incidenter eller tillförda förmågor.
Planera för brådskande begravningar samt under höjd beredskap på ett värdigt sätt kunna hantera ett större antal avlidna än normalt.	2026	2024 Planeringen sker i nära samarbete med trossamfund och kommunen.
Planera för evakuering av sårbara samhällsgrupper.	2024- 2026	Evakuering omfattar såväl inom kommunen som till och från andra kommuner.
Öka förmågan att fysiskt skydda civilbefolkning under väpnat angrepp genom att säkerställa skyddsrumms lokalisering, kapacitet och användbarhet.	2024	
Öka förmågan att kunna inrikta och samordna aktörer inom kommunens geografiska ansvarsområde. Förmågan	2024- 2026	Utveckling bör ske över tiden efter utvärdering från övningar, incidenter eller tillförda förmågor. ISF grundbemanning

inkluderar extraordinära händelser, världsstödd och höjd beredskap.		bör användas för snabbare tillväxt av funktionen.
Öka förmågan att under höjd beredskap bedriva kris- eller krigskommunikation till allmänheten samt bidra till att upprätthålla förtroende och försvarsvilja.	2024-2026	Utveckling bör ske över tiden efter utvärdering från övningar, incidenter eller tillförda förmågor.
Öka kommuninvånarnas medvetenhet om deras eget ansvar för hemberedskap.	2024-2025	Medvetenheten och hemberedskapen bör öka i nära samarbete mellan kommunen och frivilligorganisationer. Genomföra förtroendeskapande beredskapsverksamhet riktad till allmänheten, lokala näringslivet, ideella och frivilligorganisationer.
Beredskapshållning av medicinskt material	2024-2026	Inventering av behov.
Livsmedelsberedskap	2024-2026	Behovsanalys och genomförandeplan.